

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Palánka, Fő-utca 281. szám.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Csernicsek Imre
 Szerkeszti: Rothschild Zsigmond.

Előfizetési ár:
 Egész évre 6— K
 Fél évre 3— K
 Amerikába egész évre 8— K
 Nyilvánt. sora 30 fillér.

Elégedett nép.

Ha figyelemmel szétnézünk ebben az országban, ha éber szemmel szemléljük közviszonyainkat, azt kell tapasztalni hogy többnyire elégedetlenséggel találkozunk nemzetünk egyes rétegei és osztályai, főleg a népelem körében.

Jogos volna-e az elégedetlenség és a panasz? Annyira rosszak és elfajultak lennének nálunk a közállapotok, hogy ezekkel szemben nem volna más orvosságunk, mint a panaszkodás vagy az országunk hűtlen elhagyása?

Nemzetünk története azt bizonyítja hogy látunk mi már a mostaniaknál sokkal nehezebb napokat is, de azért még sem csüggedtünk. Miért várjuk tehát mástól, valami csodától, helyzetünk javítását, mikor egészen ami hatalmunkban, ami kezünkben van annak orvossága?

Fájó igazság, hogy még sem állunk ott, ahol állhatnánk és ahol állanunk kellene. Azért nem, mert a magyar ősi bűne a széthúzás, a közönyösség és a könnyű élet után való erőszakos törekvés átokként nehezedik minden intézményünkre.

Összetartani jóban-rosszban, a haza védelmében és felvirágoztatásában tenni és pedig önzetlenül, nemcsak magunkért, hanem a közért, az emberiség boldogításáért kevesebbet élvezni és sokkal többet dolgozni, aki ezekre megtanítaná a magyart, az lenne e honnak második meg-

alapítója.

Mivel ami országunk mezőgazdasággal foglalkozó állam lévén, legnagyobb részben földművelő elemmel bír, nagyon természetes, hogy leginkább ennek a népnek sorsa érdekli mindazokat, kiket hazánk és nemzetünk jövője érdekel. Ez az osztály, mint egy híres nemzetgazdász mondja: a nemzet fájának a gyökere. A korona virágai, levelei, sőt ágai és maga a törzs is elhullhat, de ha a gyökérzet egészséges, ezek ismét megfijodhatnak. Am de hol a gyökér nem sokat ér, ott az egész fa is tönkre megy.

Rendre, józan életre és takarékosagra kellene szoktatni a népet, ez előmozdítja a társadalmi osztályok között a békességet. A közmondás is azt tartja hogy: »Rend a lelke mindennek«. Mert ahol rend nincs, ott nincs megelégedés, a rend ellenben a boldoguláshoz vezet. Csakhogy a rendszeretet nem születik ám az emberrel, mit a költői tehetség erre öt nevelni kell Nevelünk ke'l a népet ha azt akarjuk hogy időben és munkában rendhez szokjék és ezuttal előre haladjon. Mert mi az oka a köznép hátramaradottságának, különösen az anyagi téren? Az, hogy nem akkor és nem úgy teljesíti kötelességét, a mikor és ahogyan kellene. Megtörténik ugyanis gyakran, hogy amit tavasszal kellene elvégeznie, a nyárra halasztja, amit pedig nyárran kellene tennie, azt őszre bizza, míg egyszer aztán megérkezik a kietlen tél, amikor

takarítani többé nem lehet. Es ha adósságot csinál, ha kölcsönt vesz fel, ezzel sem bánik rendesen, így aztán nem fogya tartozás, sőt ellenkezőleg: szaporodik a kamat, nyakába szakad a pör, a nyomorúság.

A renden kívül a takarékosagra is kell szoktatni a népet. Erre ugyan nem kellene nevelni a népet, ha az önzésben, a fővénységben állana a takarékoság, mert annyi bizonyos hogy senki mohóbban nem kapna a pénz után és senki nem adja nehezebben ki, mint ő.

Közcélokra épen nem szeret áldozni. Idealizmust nem igen találunk nála. Mindezt abból a szempontból néz és itél meg: van-e belőle anyagi haszon?

E két szélsőség között van az arany középut, a józan takarékoság, melyre népünket szintén nevelnünk kell.

Ha ezeket beoltatjuk a nép lelkületébe akkor elősegítjük azáltal a társadalmi osztályok között való békességet. A békesség az emberiség egyi: legdrágább kincse. Mert: »Ahol a béke, ott az áldás, ahol az áldás, ott az Isten és ahol az Isten, ott szükség nincsen!«

AZ ÉN ÖREG

tapasztalatom arra tanít, hogy bőrápolásnál csak a vesszőparipalilioszappant Bergmann & Co. használjam. Darabja 80 fillér mindenütt kapható.

A tavaszi újdonságok óriási választékban raktáron

Müller és Klein

Uri, női divat, kalap, czipő, rövidárú és fehérnemű áruházában

Fő-utca

Palánka

a községház mellett.

Nyílt levél

tek. Zsigmond János paláncái
főszolgabíró úrhoz
és

a közigazgatás Nebántsvirágaírói.

Főbíró Ur! Ön a »Palánka« c. lap 20. számában a »Nyílttérben« hivatalos hangon de higgadt és részben objektív tartalmu nyilatkozatot tett közzé. Ugyanígy válaszolok én és fentartva magamnak az objektív kritika jogát az Ön nyilatkozatával szemben is.

Köszönettel veszem tudomásul, hogy pozitív formában felhozott vádjaimat hivatalos fórum elé szándékozik terelni.

De tiltakoznom kell azon feltevése, illetve állítása ellen, mintha én Önt, akár mint magánembert, akár mint szolgabírót meggyanúsítottam, megvádoltam, vagy megláttam volna. Erre nekem eddigelő direkt okom nem volt, azért nem is írtam olyant, a mi Önt, ismétlem, akár mint magánembert, akár mint szolgabírót érintené.

De bármilyen kombinációknak, találgatásoknak, magyarázatoknak elejét veendő ezennel kijelentem, hogy nekem Zsigmond János főszolgabíró ural semmi dolgom, sem ellene semmi kifogásom. Tehát se ő, se a nagy közönség cikkeimbe semmi olyant ne olvasson bele, ami az ő személyét támadólag, becsmérolólag vagy gyanusítólag tangálna.

E szerint tehát semmi értelme, hogy a főbíró ur ellen az én ügyeimből és cikkeimből kifolyólag vizsgálatot tartsanak. Pláne jelen nyilatkozatom után. De cikkeimből is kiíri, hogy rajta nem akartam én ütni.

A vizsgálatnak az én szememben csak egy értelme volna. Az t. i. hogy a Főbíró ur, mint ártatlan, a maga hátával fedezni és tekergetni akarná a bűnösöket. — Hát persze, hogy a vizsgálat, — nem is tekintve a vármegyei vizsgálatok koma — sógorságos — jellegét, — kedvezőleg ütne ki a főbíró urra nézve.

És akkor aztán ilyen felmentő végzéssel talán rám szeretnék teríteni a vizes lepedőt. Csak hogy nem úgy ütök a cigányt.

Nekem a Főbíró urhoz semmi közöm. Ha a privat paszióból akar vármegyei vizsgálatokkal bíbelődni, ez az Ön dolga.

Nekem pedig dolgom van Bikári ópáncái notáriussal és Molnár paláncái titláris szolgabíróval.

Ha az általam felhozott és még felhozandó botrányos ügyeikhez a vármegyének is köze van, ezt ugyan tudomásul veszem, de ez se az a fórum, melyhez nekem valami iszonyu nagy bizalmam lenne s a mely elé én ezeket az urakat oda állítani akarnám. Ha éppen muszáj nekik oda is menniök, hát én azt se bánom. De én másútt akarok ezekkel az urakkal beszélni. Ott, ahol nincs se koma, se sógör, se pajás, se partner, se kollega, hanem pártatlan, részrehajlatlan, igazságos, rendes polgári bíráskodást értem. Ahol a Justitiának be van köve a szeme.

Oit akarom és be is fogom bizonyítani, hogy nem rágalmak, nem gyanusítások, nem vádaskodások az én állításaim, hanem közigazgatási hivatalnokok hamisítatlan botrányai és közéletünk gyalaizatai.

Amit Önnel szemben, Főbíró Uram, neheztelőleg felhozhatnék, az az volna, hogy Ön nem látja ezeket a gyalázatos-ságokat és nem vesz tudomást ezekről a botrányokról. De ezt se teszem. Már azon taloló jellemzés miatt se, melyel Önt egy jó embere előttem karakterizálta. Ugymond, a mi főbíránk igen hasonlít egy bizonyos öreg királyhoz. Okos is, tapasztalt is, jó szívű is, csak hogy igen sok gonosz tanácsadója van, akik úgy megkörnyékezik, hogy

még a feketét is fehérnek nézi. Vagy talán fától nem látja az erdőt, a sok botránytól az egyes botrányt.

Részben erre vall nyilatkozatának az a paszusa: »... igen jól ismerem azokat a titkos rugókat, célokat és intenciókat stb.« Éz biz ez egy kis színvakság. És Bikári argumentáció.

Tudtommal egy főszolgabírónak, mint rendőrhatalóságnak, nem feladata »titkos rugókat, célokat és intenciókat« kutatni azoknál az embereknél, akik az ő embereinek vagy alantasainak igazi botrányait szellőztetik és nyilvánosságra hozzák. Akár ezerszer ismeri is, nem ez a lényeges, hanem az: botrányok-e a Molnár meg a Bikár viselt dolgai? De még hát az is nagy kérdés, helyesen ismeri-e azokat az u. n. titkos rugókat, célokat stb; melyek-tek telebeszélék a fejét valószínűleg azok, kiknek nagy okuk van ilyen titkos dolgokat felfedezni ott, ahol egyáltalán nincsenek. Aztán meg, niot változtatnak titkos rugók a nyilvános botrányokon? Beheged-e attól a Pánta Bikártól vérsere pofozott képe vagy a Peró bevert feje? A mondó vagyok, hogy a Főbíró ur a titkos rugók heyeit inkább törődjék ezekkel a véres fejekkel, — akkor igen is »hivatalának tekintélyét stb« képes lesz megvédeni. De nem holmi sunda—bunda vizsgálatokkal. Tessék csak ott erőlykedni, ahol annak helye van.

Azonban vissza kell még térnem azokra a »titkos« rugókra. Ezek olyan nagyon »titkosak« csupán csak a Főbíró ur fejében. A hármas Paláncán nagyon is nyilvánosok. Minden utcakaparó, kanász, cigány, csempész vagy akárki fia—borja tanúságot tehet róla.

A Molnárok, Bikárok dolgait, — a Főbíró uron kívül — mindenki ismeri és erkölcsileg mérlegelni tudja. Kérdézősköd-jék csak felőlük, — persze nem kollegáik-nál, partnereiknél, alantasainál majd meghallja. A nagy közönséget nem lehet, de nem is volna szabad megfélemezni olyan kibuvásokkal, melyek tisztára formalitásokon alapulnak. . . hogy pl. szolgabírói »hivatalnál« soha senki panaszt vagy feljelentést nem tett stb.

Hát Paláncái egy hivatalnok akármilyen komiszságot tehet, ha hivatalosan fel nem jelentik, a Főbíró ur mindent elnéz? Igy fest a Főbíró ur nyilatkozata, ha talán nem is így gondolta.

Persze, formaiag igaz van. Hivatalosan fel nem jelentették. Punktum. Én szemet hunyok. Nem tartozom tudomásul venni.

Csak hogy az ilyen közigazgatási okoskodásba és igazságszolgáltatásba a nagy közönség bele nem nyugszik.

És a közigazgatás-urék minden egyes megtorlatlanul maradt komiszkodása csak gyarapítja a nagy nyilvánosság mérleggyűjtő bombáját, mely rendszerint nem az agyonzsarolt, agyonszekált és agyonterrorizált köznépre, hanem valamely intelligens-ebb ember keze vetésétől szokott elpattanni. Hogy annak némely szílánkjia esetleg ártatlan is talál, ez a dolog természetében rejlik. Száraz fa mellett elég a nyers is.

De nagy tévedés, kombinálni és firtatni az ilyen dolognál a »titkos rugókat, sugalmazásokat stb. Semmi titok! A sértett, üldözött, megvert, megcsorolt vagy igazságszerető és jogérzékkel bíró emberek nap-nap után csatláozznak hozzám és segítségemre vannak, ki tanácsnal, ki tollal, ki tanuskodással, mi váddal stb. Palánka 14.000 lakosa közül Önöknek egyetlen egy emberük sincsen, aki őszinte szívből nem helyeselné lépésemet, noha a Molnárok és Bikárok miatt igen soknak hallgatnia kell. De akinek nem kell, az bizony mind azt mondja: Ugy kell nekik!

Formailag tehát a tisztelt vármegyei vizsgálatok esetleg elttusolhatják, ellapíthatják a történt komiszságot és mindenféle paragrafuscsavarással ment-

hetnék azok elkövetői. Csak hogy íly esetben a nyilvánosság teszi azt joggal, amit Bikár akart pofázkással t. i. fűtől az Önök igazságszolgáltatására. Én pedig olyan forum elé akarom terelni az ügyet, ahol nem Önök egymás között s egymás fölött bíráskodnak.

Ezt különben már említettem. Abból a táborból, melynek Ön is egy kapitánya, olyan emberek akarnak hozzájárulni az én znyagi és erkölcsi esziszterciámhoz, kiknek ahhoz a formán kívül semmi egyéb kvalifikációjuk nincsen. Ezért rácsapok körmeikre, még pedig úgy hogy azok tövestül kiszakadjanak.

Pártatlan bíróság elé állítom ezeket a dédelgetett és protezsált adminisztrációs nebántsvirágoikat, kik még arra is vetemednek, hogy szabad és adóízető honpolgárokat még hivatalos helyiségekben is vérsere polatoznak, pedig az ő veretjéiből szoktak kártérány, mulatozni, lumpolni, dorbézolni. A parasztot fejős tehének és pofozó bábnak nézik, a velük egy követ nem fűt intelligens emberre »fűtölnek« és hajszolási objektumnak tekintik.

Ében igen is, Főbíró nam, az Ön embereinek egy része szintén lúdas. És ha bízik benne, hogy nem lesz hiányában azon »módoznak és eszközöknék«, melyekkel szerezsejüket félhére a karja mosni és továbbra is nebántsvirágoikké szerepeltetni; én pedig biztosíthatom róla, hogy én se vagyok hiányában azon **BIZONYÍTEKÖKNÉK**, melynek igénybevételére be fogom bizonyítani, hogy az adminisztrációs nebántsvirágok tulajdonkép mocsar löszök és túsák kóro, amit irtani kell.

Egy dolog felett azonban ki kell fejeznem sajnálatomat. T. i. a felett, hogy kénytelen vagyok és leszok olyant is szellőztetni, melyeket inkább szerettem volna elkerülni. De hát, mivel a teljességhhez tartoznak, én se hallgathatom el őket. Ilyen pl. a Bikár verkedése Koltyival. Ez tulajdonképpen magánügy, melyről a jó ízlés szempontjából tanácsosabb volna hallgatni.

Csak hogy ha én összeveszek a Bikár kisbírójával s ebből a szinten privat ügyből igeeknek hivatalosat faragni, engem vale jellemezni és a révén megbeszégni: ám, tisztelt szolgabírószág, Önök adnak nekem példát arra, hogy adott esetben hogyan kell melőzni a jó ízlést. Tehát magukra vessenek!

Bikár két dolgot már kétszer is nyilvánosságra hoztam. Egyéb dolgait egyéb helyen. Erről ő is meg a Főbíró ur is idejekorán és hivatalosan fog értesülni.

Most pedig egy kicsit letárgyalom a másik kanászverő Botondot. Éz az ur a Molnár tb. szolgabíró.

Egészen melőzve olyan furcsa pasziót, hogy séta közben biciklikről szokta leoldósítani a rödlizókat, hogy a kanászgerekek föleit szokta huzzágni s rájuk a kutyáját uszítani, a mit tavaly a volt bíró Busch a »Wacht« című lapban a szemére vetett: feljutom egy nagyon cifra és csiklandós dologat, melyet ugyan elfeztek, de tudja fene hogyan, elaludt az egész.

Ez az ur nagyon víg, mozgalmal és költséges életmódot folytat. Még autojót is a saját automobilján. És mégis mikor ide jött, adós maradt valamit állami adóval (az az összeg melleské ca 78 korona) a negatív végrehajtási jegyzőkönyvet vetettet fel vagyonáról és a szegény automobilozó vagyontalan polgártársunk.

Vagyis hát olyan formán tett, mintha egy kicsit becsapja és megkörnyözött volna a kincstárt.

Nincs kizárva, hogy ezért majd a szegény Petrovity végrehajtón fogják akarni elvenni a port. Mert ennek az ügynek tovább aludnia és elaludnia nem szabad.

Erre felhívom a pénzügyigazgató-ság figyelmét!

Azonban kérem, ki a főbűnös? Az-e, aki letagadta vagyonát, avagy alantosa, aki ezt elhítte neki? Éz ilyen emberre bízzák az igazságszolgást?

De még azt is kérdem, hol indítják meg és tartoznak megvédeizéni a végrehajtásokat? Nem a szolgabíróságon?

Ez a tekintetes tb. ur szintén a Casinóban lövészel fenyegette Dzsannits postahivatalnokot, Weisz Papi és Kopeckij Nándor urakat. És szolgabírói hatalmát ezen korcsmai összeveszés alkalmával is fittogatni akarva, csendőroket akart oda berendeltetni. Delát a manóba is, hol maradt itt el a büntetőparancs? Vagy hát a szolgabírók korcsmai gárdázatkodása és lövöldözési fenyegetései ellen nincs büntetőparancs?

Nos hát, Főbíró ur, megneveztem az embereket, meg a dolgokat. Tessék csak vizsgáláni és vizsgáltatni. Majd meglátja-e irtam-e igazat vagy csak »vadásdkodtam és tendenciózusan gyanusítottam«?

Ez idő szerint Bikárról és Molnárról, erről a két nemes ikertestvérről, két-két adatot hoztam fel és be fogom igazolni. Csak kéttől. De ez a kétő is elég súlyos hozzá, hogy »hivatalának« tekintélyét igeekhez a legerélyesebben megvédeizéni a saját embereivel szemben.

Paláncán, 1912. május hó 15-én.

Milosev Jevrem, ópáncái lakós.

Hírek.

Csőd Szabadkán. Turbok József és társa egyenruhaszabó cég ellen a szabadkai törvényszék a cég kérésére megnyitotta a csődöt. Tömeggednokr dr. Zsulyevits Antal lett. A 30 év óta fennálló cég egyedüli tulajdonosa Rumschauer György. A tartozások

árúért 50.000 K t, pénzért 22.000 K t tesznek míg az aktívák circa 20.000 K-ra ruagnak.

Leszarta a vetélytársát. Édes János jánoshalmi legény a napokban agyonszurta Samu István ottani fiatal kocsiát, mert nálánál szerencsésebb vetélytársa volt a szépség és leányzónál. Samun 20 suraszt ejtett a feltékény szerelmes, a kit a rendőrség letartóztatott.

Sertésvész. Hivatalos megállapítás szerint Bácsmegeyében az elmúlt hét végén eme helyeken volt sertésvész Doroszló, Jánoshalma, Hódáság, Liliomos, Kiskér, Borócz, Opalánka, Szépliget, Tündéres, Kishegyes, Topolya, Kiszács, Ofutak, Zenta, Lombor és Szabadka.

A főszolgabíró feljelentése. Boronkay Kálmán mészárosmester egy somogy megyei lapban Basáskodó főszolgabíró címmel támadást intézett Hegyessy János szigetvári főszolgabíró ellen, akit azzal vádolt, hogy egy inasgyereket, aki a főszolgabírónak a vadászatról visszatérő kocsiját szaladgálásával feltartóztatta, lovaglóostorával megverte és huszárral fel akarta poztóztatni. A pécsi esküdtbírótság, amely a sajtópórt

tárgyalta, a vádlottat a rágalmazás sajtóvétsége alól felmentette. Az ügyészség a valódiság bizonyításának megengedése miatt semmisségi panaszt jelentett be, a melyet szerdán tárgyalta a Curia Vavrik béla elnökletével. A Curia a semmisségi panasz elutasította és kimondotta, hogy a valódiság bizonyításának akkor is helye van, ha az állított tény magánindítványra üldözőndő cselekményre vonatkozik. A sértett közhatalnok, tehát a valódiság bizonyítását még abban az esetben sem lehet elutasítani, ha annak idején a bántalmazott egyén nem is tett feljelentést.

Fickó! Még maest sem jöveztet meg magának, hogy csak **Jacobi antimicotin** szivára-hüvelyét szivok!

Házelas.

A Duna-utcában levő Marjanovich-féle ház eladó.

Tudakozódhatni Marjanovich Elemér urnál, Palánkán, Templom-utca 14. szám

Semmi teszta

semmi kugluf, semmi sütemény Dr. Oetker-féle sütőpor hozzátétel nélkül nem készül, mert ez szép kinézést és könnyű emésztést ad. Ha a tésztát Dr. Oetker-féle sütőporral állítják elő, különösen a gyermekeknek a husneműeknél előnyben részesítendő, mert tejet, lisztet, zsírt, tojást, cukrot tartalmaz, tehát az emberi szervezetnek szükséges tápszert ami a gyermekeknek fontos emészthető formában. Csináljon a gyermekei érdekében tésztát

Dr. Oetker-féle sütőporral a 12 fill. mely mindenhol a milliószor bevált receptekkel rakta-on van.

Vigyázzunk hogy valódi Oetker-féle sütőport kapjunk.

Egy fővárosi fiu-internátusról.

Azt a kultúrhitafat, melyet a külföldi nagy metropolisokban a szülői házat pótló és a zsenge ifjúság nevelését irányítását célzó internátusok évtizedek óta egyre fokozottabb mértékben töltönek be, mi a közönségünknek az a része mely a modern nyugat kulturális maladása iránt mindenkor fogékony volt, évről-évre intenzívebben méltányolja. Ma már a mi fővárosunk is dícserekedhetik ilyen kultúrtevényezővel. Festői környezetben, a város legszebb és legegészségesebb részén a Városliget tözsomszédságában, az Andrásy-út környékén, a legszebb villanegyedben emelkedik Gábor Ignác fiu-internátusának pompás palotája (Munkácsy-utca 21.) Vidám kacagástó: hangos ilyenkor az intézet szép kertje, egészségétől, jökevditől kipurult arcú fiúk üdvözlik a tavaszt a boldogságtól mámorosan.

Gyönyörű az intézet modern, célszerű berendezése, mely minden tekintetben megfelel a higiénia és pedagógia követelményeinek. Tágas, szellős hálótermei, gyakori fürdés (élen otthon, a melegebb hónapokban uszodában,) továbbá a rendszeres tornázás, vivás, mindennapi séták téli sportok és gyarkori turistakirándulások a főváros pompás környékére, megannyi hathatós eszközei a növendékek testi edzésének és szellemük fölfriissítésének.

Az intézet vezetője és tanári kara a növendékek magaviseletét, iskolában való előmenetelét állandóan ellenőrzi. Minden növendéket egyéniségéhez, munkakedvéhez mérten foglalkoztatnak a felügyelő tanerők. A növendékek megszokják a rendes és pontos munkát; kivált a pedagógusok igyekeznek mindenféle tanulási nehézséget elhárítani, fölvilágosításokkal, magyarázatokkal szolgálni és az egész évi tananyagot a növendékek agyában fölfrissítve emlékeztükben megtartani. Az intézetnek külön önképzőköre van, ahol a növendékek megfelelő szellemi ellenőrzés mellett olvasnak föl, tudományos és szépirodalmi előadásokkal szórakoztatják egymást, nemesítik egymás lelkét és ilymódon bizonyos szellemi önállóságra tesznek szert, nemes versengésben, vajjon kimulja felül a másikat.

Az intézet tanerői gondot fordítanak arra, hogy mindazt, amit manapság általános műveltségnek neveznek, necsak az iskola szűkreszabott keretében tanulják meg a növendékek, hanem könnyűszerrel folytonos megbeszélésekkel, a legkiválóbb tanerők társalgásával sajátítsák el. Minthogy pedig az általános műveltség megszerzésének egyik főszköze a nyelvtudás, az intézetben kötelező a francia és német társalgás.

Az intézet növendékei külön tanfolyamokon sajátítják el a zongora- és hegedűjátékot, elsőrendű mesterek felügyelnek a növendékek játékgyakorlatára.

Természetes, hogy kitűnő pedagógusok vezetése mellett könnyű a tanulás, könnyű az általános műveltség megszerzése és az intézet vezetőjének főbűkesége méltán az lehet, hogy a növendékek tanulmányait a legkülönbözőbb intézetekben jó eredménnyel végzik. Az 1600 koronányi internátusi díj lefizetésével a szülőt semmiféle mellékkiadás nem terheli, ugynevezett »mellékszámla« az internátusban ismeretlen fo-

galom. Az intézet vezetőjének nagy érdeme, hogy külön szüneli internátust alkotott, úgy, hogy a nagy vakációt a fiatalság a gondosabb pedagógia felügyelet mellett töltheti el. Kirándulásokon, hegyi túrákon, gyalogvándorlásokon a növendékek lelkében kifejlődik a természet szépsége iránti érzék, felejtethetlen impresziókat nyernek, úgy, hogy nemcsak testi fejlődésükre hasznos a nyári vakáció de a lélek evolúciójára is.

A szüneli internátus növendékei érdekes és pedagógiai szempontból értékes kétheti gyalogvándorláson vesznek részt az intézet igazgatójának és néhány tanárának vezetése mellett. Az utolsó években a következő gyalogvándorlásokon vettek részt a szüneli internátus növendékei:

1905-ben Matlárházi-rol Poprád-Dobsinai jégbarlang—Vereskő—Murány—Tiszolc—Zlatnó—Poltár—Losonczig.

1906-ban Tátralomnicz-ról a Királyhegyen és a murányi fensíkon keresztül Breznóbánya, a Szalkán át Körmöcbánya—Selmeczbánya felé Léváig.

1907-ben Innichenből (Déltiro) Misurina Cortina d'Ampezzo—Falzarego nyergen keresztül Andraz—Aleghe—Agordó—Belluno felé Velenczébe.

1908-ban Ujtátrafűredről Poprád—Dopsina—Murány—Tiszolc—Rimaszombat—Ajnácskő—Pétersvár felé a Mátrán keresztül Gyöngyösig.

1909-ben az internátus a nagy vakációt a francia nyelv gyakorlása céljából Franciaországban a Chamonix mellett fekvő Servozban—a Mont-Blanc alján töltötte.

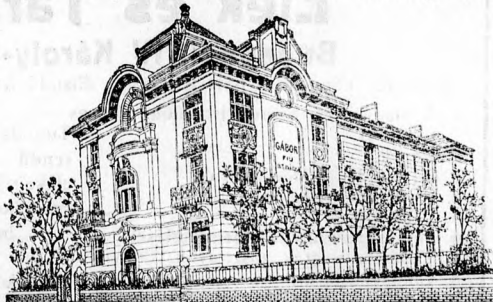
A gyalogvándorlás utiránya a következő volt: Servoz—Chamonix—Argentière—Tête—Noire—Col de la Forclaz—Martigny, azután a Rhone glecier mellett a Furkapason át Andermatt—Oboralp—Disentis—Illanz, a felső Rajna völgyében.

1910-ben az internátus a nagy szüneli ismét a Mont-Blanc alján Servozban töltötte. A gyalogvándorlás a következő utirányban volt:

Servoz—Chamonix—Argentière—Col de Balme—Martigny—Grand—St-Bernard—Aosta—Valtournanche, Alagna Monte—Rosa (déli tővénel) Varallo—Orta—Lago-Maggiore—Milano.

Ezidén az intézet a nagy vakációt Tátralomniczon, külön e célra berendezett villában (nagy parkkal, tanniszpályával) fogja tölteni. A gyalogvándorlás a murányi fensík, Királyhegy, a Szepesi Magura-Dunajec vidékére és a Magas Tátra magyar és lengyei részére van tervezve, ahol a növendékeknek bőséges alkalma nyílik a vidék természeti szépségeit és történelmi nevezetességeit megismerni Internátusi díj a szüneli díj utikköltséggel együtt 600 korona.

Bárki is óhajt érdeklődni a Gábor-internátus iránt, bizalommal fordulhat az internátus széles tudású, európai műveltségű, ugy a pedagógia, mi. it az irodalom terén jőnevű igazgatójához, Gábor Ignácához, aki elsőrendű pedagógiai érzékével, nagy intelligenciájával, rendkívüli energiájával méltán vihatta ki a társadalom elismerését.

Minden kertbarát, aki kertészet sokféle ágában a legújabb vívmányok felől tájékozódni akar,

Mühle Árpád

udvari szállító **TEMESVÁR**, épen most megjelent

Disz-Főárjegyzékében

ezt bőven megtalálja. Ezen mintaszerűen kiállított szakmunkában roppant választéka van a szakbavágó újabb, érdekes és tanulságos, kipróbált cikkeknek, ugymint: Magvak, virághagymák és gumók, levél- és dísznövények, rózsák, évelővirágok, disz- és gyümölcsfák, tűlevelek, diszbrokrok kertieszközök stb. stb. :: Kívánatra ingyen és bérmentve megküldetlk.

Páratlan a maga nemében

Ruszánda gyógyiszap fürdő

bármely más nemzetközi fürdőt is felülmul Vasuti, posta- és távirada-állomás Dél-Magyarország, Melencze (Torontalm.)

Nyitva május hó 15-től szeptember 15-ig.

Négy modernül berendezett 74 szobából álló szállodával

A fürdőn orvosi szaktekintélyek rendelnek

Javalva: Kőszvény, idült ízületi rheuma scrophulosis minde alakjában, kenőgyógy-módnak ellenálló bőrbetegség, psoriasis és prurigoiban, vérzésben, szenvedő nők, idegbetegség, csontbánta mak, Carias Necrosisnál és idült lues bántalmaknál is biztosan gyógyít.

Kitűnő jó magyar konyha, valódi hamisítatlan borok, olvasó- és zongoraterem-tekeasztal és tekepálya, nagy virágos és árnyékos park, padokkal, naponta cigányhangverseny tartatik — Prospektust kívánatra díjtalanul küld a

fürdőigazgatóság.

Az alkohol elleni küzdelemben

az alkoholmentes pezsgő-limonáde

Marsner pezsgő-limonáde bonbonjával

készítünk, a legkifűnőbb szer. Csakis akkor valódi, ha rajta van ez a védőjegy, a mellyel minden zacskó és minden bonbon el van látva

Évi fogyasztás több mint 60 millió. Egyedüli gyártója:

Erste böhm. Aktien-Gesellschaft orient. Zucker, Waren- u. C. okoladenfabriken, Kgl. Weinberge, vormals

A. Marsner.

Budapesti képviselője:

SCHIFMANN HENRIK J., VIII., József-körut 63.

Milliók

használgák

Köhögés

rekedség, hurut, nyálkásodás, görcsös köhögés és hökhurut ellen

Kaiser mell-karamellait

»A 3 FENYŐVEL.«

6050 közelegz. hitel, bizonyítv. orvosoktól és magnusoktól, szavatolják biztos sikeret Rendkívül kellemes és jóízű bonbonok Csomagja 20 és 40 fillér. Kaplató gyógyszerárakban és a legtöbb drogeriában.

Polgárdi uradalom

(KECZEL KÖZSÉG, PEST MEGYE) parcellázása megkezdődött. Kis és közép-birtokok vásárolhatók igen kedvező feltételek mellett.

Elsőrendű közlekedés: vasut, műut minden irányban. Tavolság Budapesttől 2 óra, Szabadkától 1 1/2 óra.

Közelebi adatokkal

„Pusztá Polgárdi uradalom intézősége“ KECZEL (Pest megye) készséggel szolgál.

Lehetősebb és leghatásosabb hashajtószor.

NEUSTEIN FÜLÖP

CUKROZOTT HÁSHAJTÓ LABDACSAI

(Neustein Erzsébet labdacasai)

Minden más hasonló szerrel előnyben részesítendő, mert ezen labdacsok mentek minden káros alkatrésztől; a legnagyobb eredményel használatnak aletsti bajoknál, könnyen hajt, vértisztító, egy hasonló szer sem oly előnyös a

székrekedést

legyőzni, a betegség legfőbb forrását. A cukrozott tartalma miatt a gyermekek is szívesen veszik be.

Egy doboz 15 labdacsoi tartalmaz Ára 30 fill. 1 fekercs, mely 8 dobozt tartalmaz, tehát 120 labdacso csak 2.— kor. A pénz előzetes beküldése esetén 2 K 45 fill. franko küldetlk.

Óvás! Utánzatoktól óvakodjunk Kérjük „Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit“. Csak az valódi, ha a dobozon és utasításon ami törvényileg bejegyzett védjegyünk piros-lekete nyomdson »Heil.Leopold« és az aláírás „Philipp Neusteins Apotheke« látható.

Philipp Neusteins Apotheke „zum heil. Leopold“, Wien, J. Plankeng 6.

Raktár Ujvidéken: Nenadovic J. E. Korányi.

» Baján: Stanoczky L., Dr. Makray L.,

Saját érdeke,

hogy lehetőleg összepontosítsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mert ezután védi érdekelt legjobban.

Előnyei: 1. Nem kell ismeretlen céghez fordulnia.

2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.

3. Allandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának

4. All idő összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani

» Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával. » Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa r.-t., Budapest, IV Károly-körut 10. sz.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
 2. Képek.
 3. Bőröndök és döröndáruk.
 4. Férfi fehéreműek.
 5. Látsövek.
 6. Fényképkészülékek, felszerelések.
 7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
 8. Chinaezüstáruk.
 9. Csillár- és petróleum-lámpák.
 10. Rézburorok.
 11. Szőnyegek.
 12. Mindennemű hangszer.
- Tuloldali 12 osztályunk összes cikkei elsőrendű minőségűek és minden osztály cikkeiről külön kimerítő árjegyzékke rendelkezőnk és a kívánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.
- Elvünk: Vevőkörünk megtartása pontos kiszolgálás méltányos árak révén.
- Minden felvilágítással szívesen szolgálunk

Ha "FORHIN"-nal permetez

I-SZÖT kevesebb a gond,
II-SZÖR kevesebb a munka,
III-SZÖR kevesebb a munkabér!

mert a »FORHIN« a sokszorta megjavított Bördői keverék kész állapotban! Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!

Hármily hatmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett rézkénport és bördői port is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást a FORHIN-gyártól, BUDAPEST, VI. Váci-ut 93.